

NOTAT 2021-1

Til: HS Arealplan AS v/ Håvard Skaaden
Kopi til: André Kazinci
Fra: WK Naturkart v/Ola Wergeland Krog
Dato: 23. februar 2021
Tillegg til: WKN Rapp. 2019-10

DETALJREGULERINGSPLAN FOR BYGGING AV HYTTER. VURDERING AV KONSEKVENSER FOR AMFIBIER I PLAN- OG INFLUENS OMRÅDET, SAMT FORSLAG TIL AVBØTENDE OG HABITATFORBEDRENDE TILTAK. STENSVIKFJELLET, FREDRIKSTAD KOMMUNE, VIKEN.

INNHold

BAKGRUNN	1
HABITATBESKRIVELSE	1
HABITATFORBEDRENDE TILTAK	4
LITTERATUR	5
VEDLEGG 1 - UTKAST TIL PLANKART 7.2.2020	6
VEDLEGG 2 - REVIDERT PLANKART 26.1.2021	7

BAKGRUNN

Fylkesmannen i Oslo og Viken kom i brev, datert 20.5.2020, med innspill til oversendt varsel om oppstart av detaljregulering av Stensvikfjellet hytteområde i Fredrikstad kommune. Fylkesmannen (Statsforvalteren) påpeker viktigheten av å ivareta dammene i området samt landarealer og spredningskorridorer som er viktige for det biologiske mangfoldet i dammene. Fylkesmannen påpekte mulige negative konsekvenser av hyttetomtene 6 – 9 i nevnte varsel (se plankart datert 7.2.2020 i vedlegg 1).

Fylkesmannen viser i sitt innspill til en kartlegging av naturmangfoldet i området som WK Naturkart gjorde i 2019 ([WKN rapp. 2019-10](#)). HS Arealplan reviderte plankartet på bakgrunn av innspillet. Ny skisse til plankart er datert 26.1.2021 (vedlegg 2), og her er tomte ved dam nr. 4 omgjort til Naturområde (PBL § 12-5 Nr. 3 Grønnstruktur). WK Naturkart fikk, den 2.2.2021, oppdrag av tiltakshaver å vurdere den nye planskissens konsekvens for salamanderbestanden i plan- og influensområdet.

HABITATBESKRIVELSE

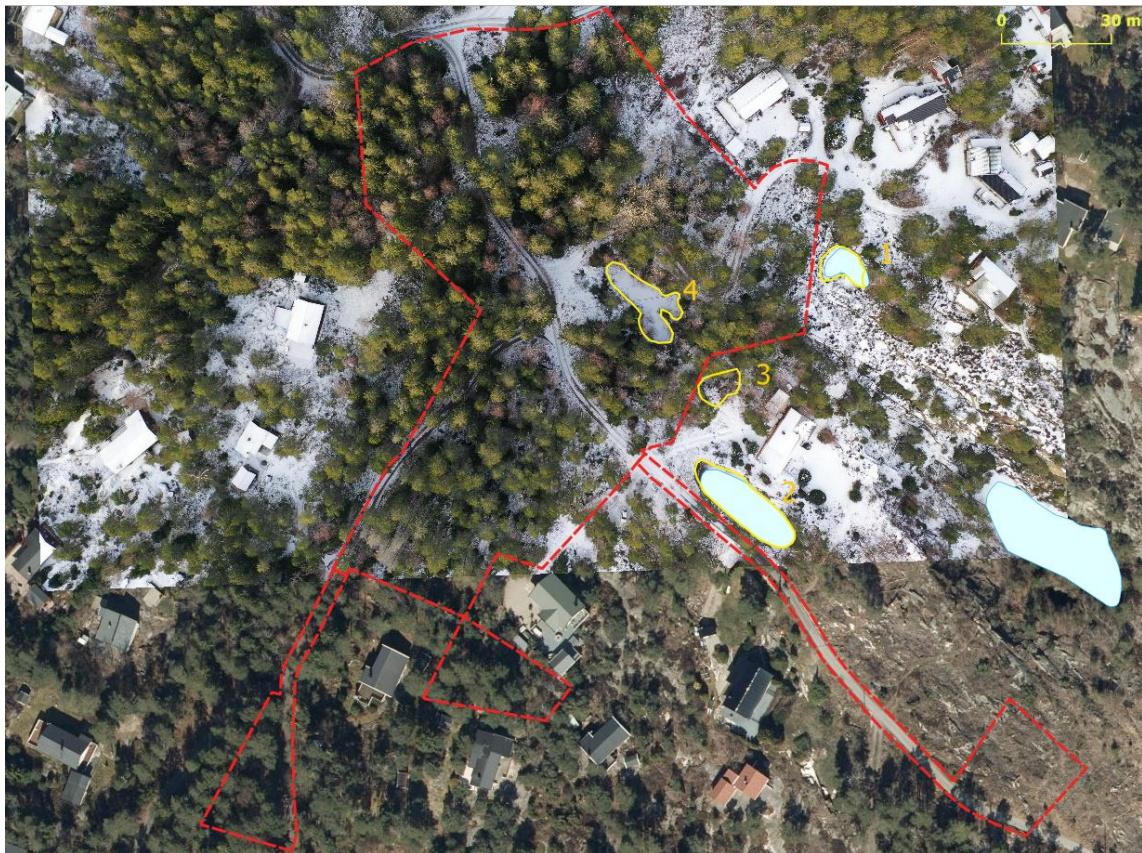
Planområdet består av et sentralt område på ca. 12,7 daa, samt tre mindre områder som ligger adskilt fra sentralområdet. Med unntak for ett område (BFF9 i vedlegg 2), er det samlede planområdet bevokst med skog (se figur 1), som er delt opp av småveier til de eksisterende hyttene, samt nedover mot sjøen. Det er beskrevet fire dammer innenfor influensområdet til reguleringsplanen (Wergeland Krog & Båtvik 2019). Én av disse

dammene ligger innenfor planområdet, mens de tre resterende ligger innenfor normal spredningsavstand for salamander.

Skogen i området varierer fra tørr furuskog i sørkant til fuktig / forsumpet granskog i nord. Sistnevnte er gjennomskåret av temporære bekkeløp og grøfter. Disse er ført i plastrør under veiene og har en diameter på ca. 40 cm.

Salamandere forekommer i både kulturlandskap med god tetthet av dammer, og de forekommer i stabilt fuktige skoger som er rike på små vannforekomster. Viktige habitat for salamandrene (og andre amfibier) innenfor det aktuelle influensområdet, er den forsumpete granskogen i nord, med grøfter og temporære bekker samt hyttetomter med gressganger og beplantninger.

Det er ikke påvist salamandere innenfor planområdet. I dam nr. 1, i figur 1, er det påvist småsalamander, og de tre andre dammene er potensielle yngleområder for arten.

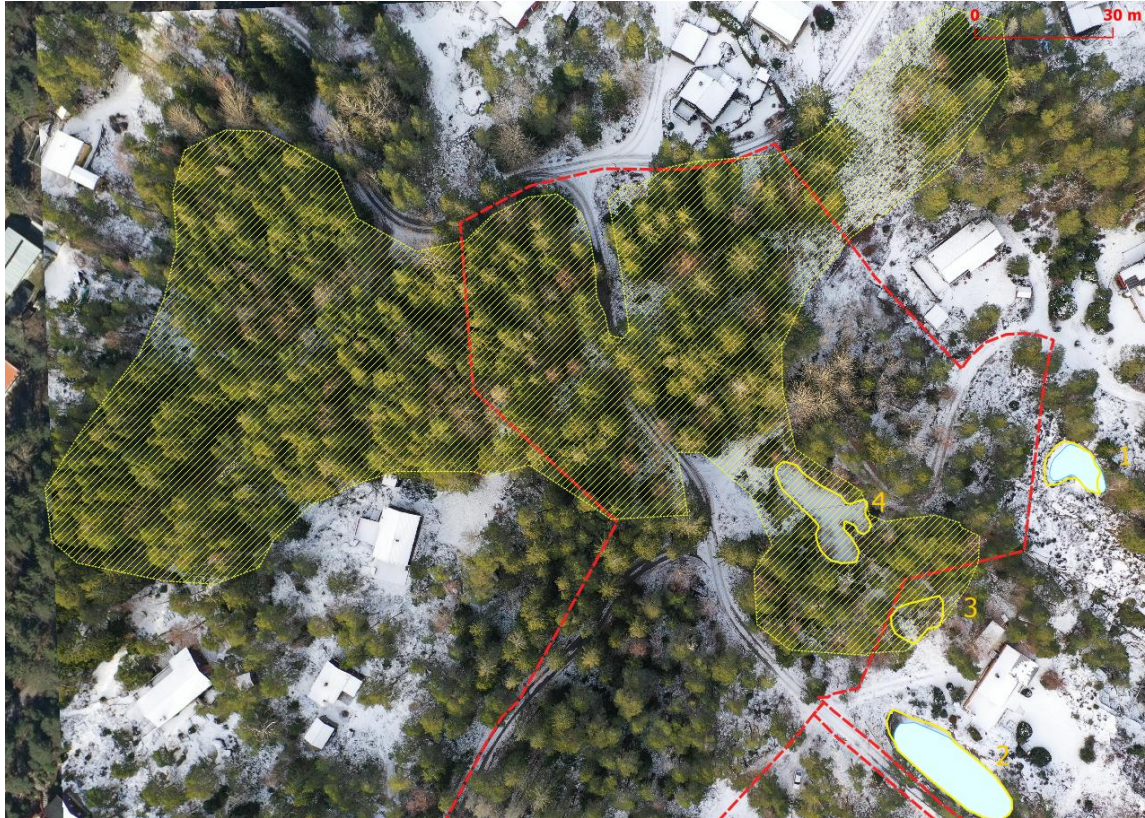
Figur 1. Planområdet er vist med rød stiplede linje (korrigeret versjon 25.1.2021). De kartlagte dammene er avgrenset med gul strek. Avgrensningen av dammene er justert i henhold til georeferert dronebilde tatt den 8.2.2021 (Foto: forf.).

En avgrensning av de viktigste leveområdene for salamander ble gjort ved befaring av området den 8.2.2021. Disse består i første rekke av sumpskogen omkring den nordre delen av planområdet (se figur 2). De tørre skogpartiene i søndre del av planområdet anses som mindre egnet habitat for salamandere. Unntaket her er hyttetomter med plener og beplantninger, samt små, vannfylte hull etter granittbryting.

Det er viktig å opprettholde trekkleder mellom yngledammene. Spesielt siden vegetasjonen mellom dammene domineres av tørr, skinn furumark, samt at breddene i dammene domineres av bratte granittvegger, noe som skyldes at samtlige dammer er et resultat av granittbryting i området.

I den siste versjonen av reguleringsplanen er den tidligere grøntsonen rundt dam nr. 4 (vedlegg 1) utvidet vesentlig, og det er lagt inn en korridor fra dammen og sørover mot dam

nr. 3. I grøntsonen omkring dam nr. 4 bør det settes i verk habitatfremmende tiltak, spesielt der hvor salamandrene kan komme seg opp av dammen, samt langs potensielle trekkleder for vandring mellom dammene og leveområdene. Dette gjelder spesielt trekkveien mellom dam nr. 1 og nr. 4 og mellom dam nr. 4 og leveområdene i nord (gul skravur på fig 2).

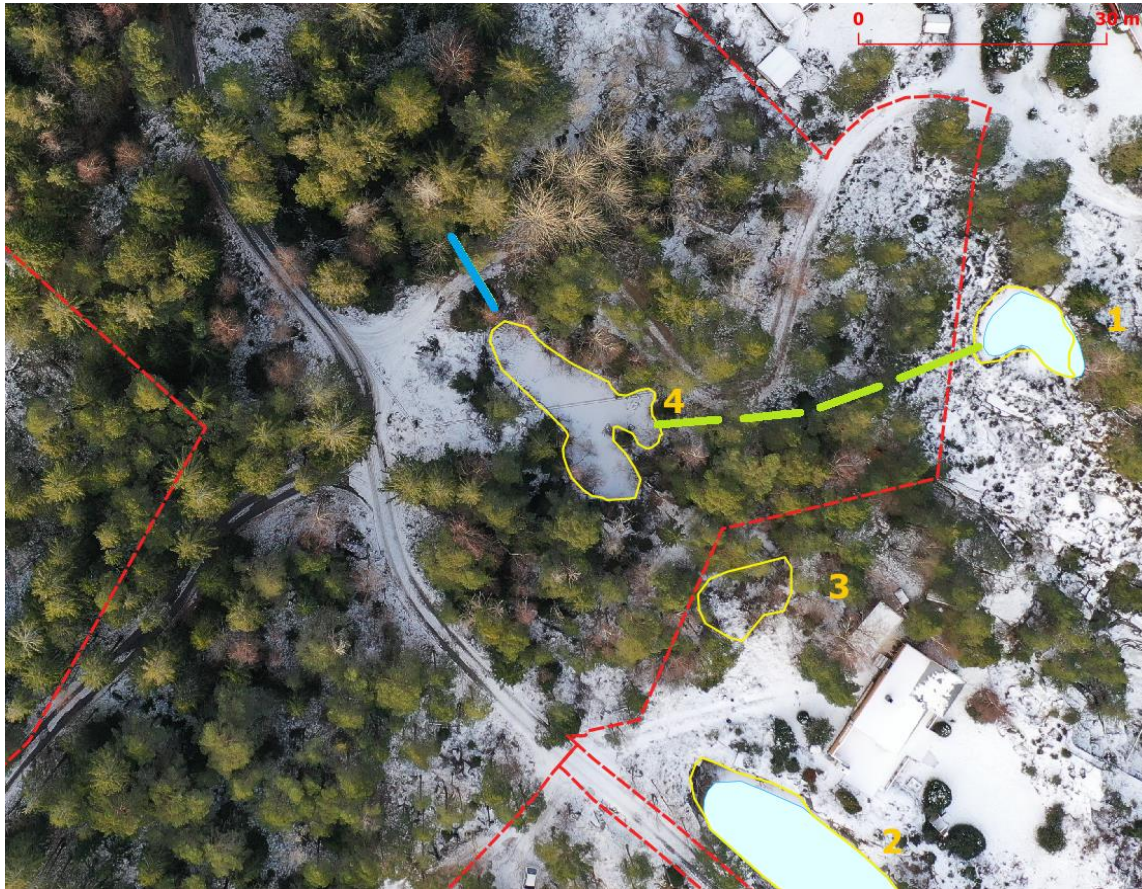
Figur 2. Fuktige skogområder, med grøfter og temporære vannansamlinger, er viktige leveområder for salamandere. Områder av denne typen er i figuren avgrenset med gul skravur. Salamander er bare påvist i dam 1. Foto: forf.

Dam 3 og 4 ligger skyggefullt til inne i ganske tett skog. De er dessuten omgitt av tett kratt, noe som medfører stort strøfall i dammene, med påfølgende fare for oksygenmangel i dammene pga. nedbrytning av organisk materiale. Det er ganske sikkert at dette er en medvirkende årsak til at det ikke er påvist salamander i dam 3 og 4. At dam nr. 3 også har blitt benyttet som deponi for hageavfall, bidrar ytterligere til oksygenfattige forhold i dammen.

Trekkveien mellom dam nr.1 og 4 domineres av tørr røsslyngvegetasjon, bratte bergflater samt grusveien forbi dam nr. 4. Her bør det i reguleringsplanen legges vekt på habitatforbedrende tiltak for at salamander fra dam nr. 1 kan vandre ut og kolonisere dam nr. 2, 3 og 4, noe som sannsynlig vil skje dersom dam nr. 3 og 4 blir ryddet for en del kratt og trær slik at lys slipper til og strøfallet reduseres. Det kan dessuten se ut som dam nr. 4 er senket noe i nyere tid. I forbindelse med restaureringen bør det vurderes å heve vannstanden noe. Det går i dag en ledningstrasé mellom dam nr. 1 og 4, og den vil uansett være til hinder for bygging i terrenget mellom.

Et tiltak for å bedre vandringen mellom dam nr. 4 og de viktige leveområdene i nord, vil være å legge ned et større rør under veien fra utløpet av dammen og nordover (figur 3). Anbefalt diameter på amfibietunneler er +/- 100 cm, men på en så lite trafikkert vei, vil det være tilstrekkelig med et rør med diameter + 60 cm. Eventuelt kan det legges ned et ekstra rør i tillegg til det eksisterende. Dette bør være minst 50 cm i diameter og ligge noe høyere i terrenget enn det opprinnelige drenerørret. For å lette ferdselen gjennom slike glatte rør, bør det f.eks. legges grus i bunnen av røret. Det må her tillegges at en amfibietunell ikke er en

kritisk faktor for å krysse små veier som denne, men den vil bidra til å bedre vandringsforholdene for amfibier i området.

Figur 3. Blå strek viser anbefalt etablering av amfibietunell. Grønn stiplet linje angir viktig vandringsvei mellom dam nr. 1, hvor det er påvist salamander, og dam nr. 4, hvor det trolig ikke er salamander i dag, men som ved habitatforbedrende tiltak vil kunne bli en viktig yngledam for arten. Foto: forf.

Når det gjelder sumpskogen i nord, vil det å være en fordel at denne tynnes ut noe slik at det slipper til mer lys ned på skogbunnen. Skogen bør ikke grøftes eller tørres ut og temporære bekker, grøfter og små vannansamlinger må bevares. En forsiktig utbygging av hytter uten kjeller vil åpne opp for mer lys og vil ved hensynsfull utforming dessuten kunne bidra til å skape flere overvintringsplasser og et mer variert leveområde for salamandere.

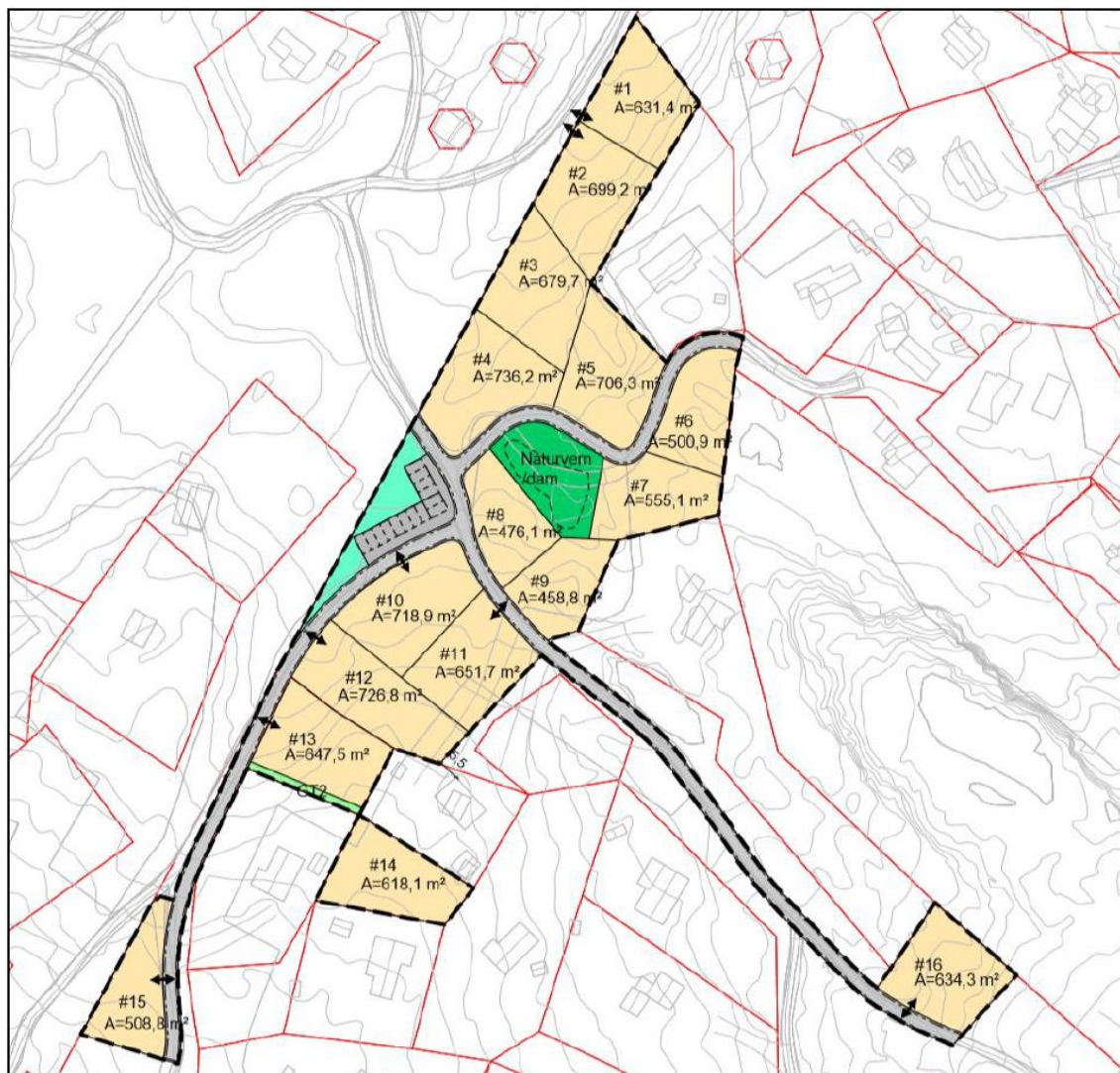
HABITATFORBEDRENDE TILTAK

- Regulere arealet omkring dam nr. 4 til LNF tema *Naturvern* (se kart i vedlegg 2).
- Rydde kratt og trær omkring dam nr. 4 for å øke lystilgangen i dammen samt redusere mengden løv og bar som faller i dammen.
- Etablere en amfibietunell under veien mellom nordenden av dam nr. 4 og leveområdet nord for veien. Et rør med diam. + 60 cm med gruslagt bunn vurderes som tilstrekkelig. Eventuelt kan det legges ned et ekstra rør i tillegg til det eksisterende. Dette bør da være minst 50 cm i diameter og ligge noe høyere i terrenget (10-20 cm) enn det eksisterende drenerørret.
- Unngå å etablere strukturer som representerer forflytningshindre for amfibier i trekkområdene mellom dammene (hus, veier med grov grus, kantstein, etc.).

LITTERATUR

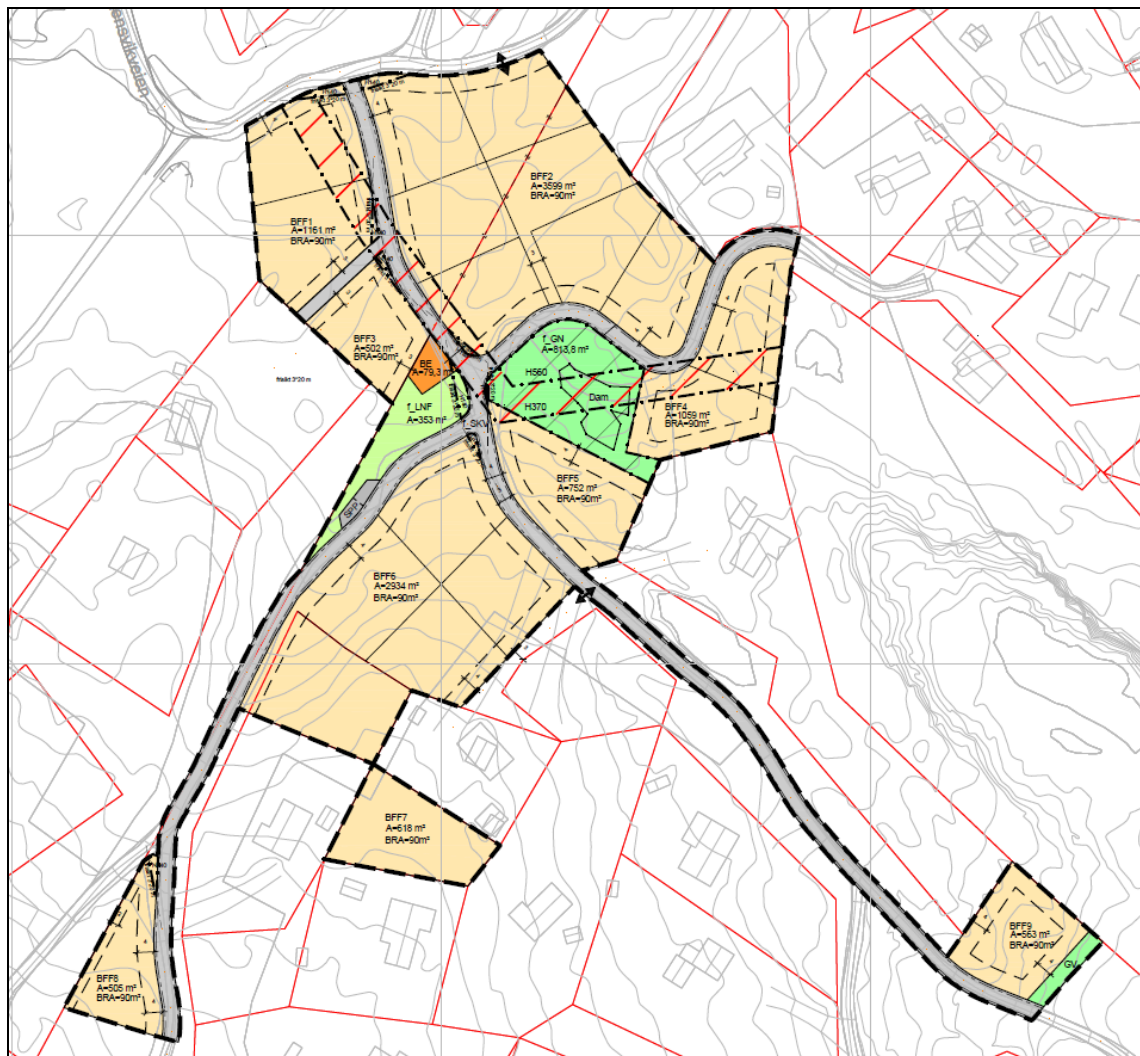
Wergeland Krog, O.M. & Båtvik, J.I. 2019. [Stensvikfjellet, Fredrikstad. Detaljreguleringsplan, tema naturmangfold.](#) Wergeland Krog Naturkart Rapport 2019-10. 20 s.

VEDLEGG 1 - UTKAST TIL PLANKART 7.2.2020

Vedlegg 1. Kart over planområde for Stensvikfjellet hytteområde er figur nr. 6 hentet fra: Planinitiativ for regulerings sak, datert 7.2.2020 (HS Arealplan AS).

VEDLEGG 2 - REVIDERT PLANKART 26.1.2021

Vedlegg 2. Revidert utkast til plankart for Stensvikfjellet hytteområde (rev. 26.1.2021, HS Arealplan AS).